

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av kommunallagen och om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av kommunallagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en sådan ändring i kommunallagen att det ska kunna vara möjligt att delta i kommunala organs sammanträden även med hjälp av en videokonferensförbindelse. I lagen föreslås allmänna bestämmelser om möjligheten att delta via videokonferens. Enligt förslaget ska kommunen i sin förvaltningsstadga ange om det är möjligt att delta i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse och på vilket sätt detta är möjligt. Om kommunen gör det möjligt att delta med hjälp av en videokonferensförbindelse, är kommunen enligt den föreslagna lagen skyldig att se till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta finns tillgängliga.

Kravet på videokonferensförbindelsen eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring är att de som deltar i sammanträdet både ska kunna höra och se varandra.

Enligt förslaget bestämmer kommunen i sin förvaltningsstadga vilka sammanträden man kan delta i med hjälp av en videokonferensförbindelse. I sin förvaltningsstadga ska kommunen också ange de lokaler där man får delta i organens sammanträden. I lokaler som kommunen anvisat för detta ändamål ska det vara möjligt att försäkra sig om att den tekniska förbindelsen är krypterad och om vilka personer som är närvarande. Kommunen kan av särskilda skäl också tillåta deltagande i sammanträden från en plats som en ledamot i organet själv valt, t.ex. hemifrån. I sammanträden där man behandlar ärenden som är sekretessbelagda enligt lag får man dock delta med hjälp av en videokonferensförbindelse

endast i sådana lokaler som kommunen anvisar och som uppfyller ovan nämnda krav.

Sammanträdets ordförande och sekreterare ska vara närvarande där det egentliga sammanträdet hålls. Sammanträdets ordförande ska sörja för att personer som deltar med hjälp av en videokonferensförbindelse kan följa och delta i organets sammanträde under hela den tid sammanträdet varar. Om videokonferensförbindelsen bryts, ska ordföranden omedelbart avbryta sammanträdet.

För att offentlighetsprincipen ska iakttas krävs det att allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden på den egentliga sammanträdesplatsen också till de delar deltagandet sker via en videokonferensförbindelse. Om kommunen gör det möjligt för ledamöterna i organen att delta i offentliga sammanträden via en videokonferensförbindelse i lokaler som anvisas av kommunen, kan kommunen besluta att allmänheten ska erbjudas motsvarande möjlighet att följa organens sammanträden.

Om en ledamot i ett organ deltar i ett sammanträde via en videokonferensförbindelse, får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad.

I kommunallagen föreskrivs dessutom enligt förslaget om möjligheten att sända kallelsen till fullmäktiges sammanträde elektroniskt, om kommunen ordnar den tekniska utrustning och de förbindelser som behövs för detta. I sin förvaltningsstadga kan kommunen bestämma att andra organ får sända kallelserna till sina sammanträden på elektronisk väg.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2009.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Kommunala organs sammanträden samt besluts- och sammanträdesförfarande	3
Sammanträdenas offentlighet och sekretessbelagda ärenden	4
Annan lagstiftning om användning av tekniska hjälpmedel.....	6
Projekt för utveckling av användningen av tekniska hjälpmedel	9
1.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet.....	10
1.3 Bedömning av nuläget	11
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	12
2.1 Målsättning	12
2.2 De viktigaste förslagen.....	12
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	13
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	14
DETALJMOTIVERING	17
1 LAGFÖRSLAG	17
1.1 Kommunallagen	17
1.2 Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av kommunallagen	20
2 IKRAFTTRÄDANDE	20
LAGFÖRSLAG	22
1. Lag om ändring av kommunallagen	22
2. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av kommunallagen	25
BILAGA	26
PARALLELLTEXT	26
1. Lag om ändring av kommunallagen	26
2. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av kommunallagen	32

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Kommunala organs sammanträden samt besluts- och sammanträdesförfarande

Bestämmelser om kommunala organs sammanträden och de sammanträdesförfaranden som tillämpas vid dem finns i kommunallagen (365/1995). Bestämmelser om sammanträdesförfarandet finns också i fullmäktiges arbetsordning som godkänns av fullmäktige och i kommunens förvaltningsstadga.

Kommunala organ är enligt 17 § i kommunallagen förutom fullmäktige kommunstyrelsen, nämnder och direktioner, deras sektioner samt kommittéer samt enligt hänvisningsbestämmelsen i 86 § i kommunallagen motsvarande organ i en samkommun.

Enligt 15 § i kommunallagen ska i fullmäktiges arbetsordning eller i annan instruktion ingå bestämmelser om fullmäktiges verksamhet, om kallande av ersättare, om behandlingen av fullmäktigemotioner och om fullmäktigegrupper. Enligt 50 § i kommunallagen innehåller den förvaltningsstadga som godkänns av fullmäktige bestämmelser bl.a. om organens sammanträden, uppgifterna för organens ordförande samt kommunstyrelsens företrädare, kommundirektörens och andra än ledamöters rätt att närvara och yttra sig.

I 54 § i kommunallagen bestäms om sammankallande av fullmäktige och kallelsen till fullmäktiges sammanträde. Fullmäktige sammankallas av fullmäktiges ordförande. I kallelsen till sammanträde ska anges tidpunkten och platsen för sammanträdet samt vilka ärenden som ska behandlas. Kallelsen till sammanträde ska sändas minst fyra dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska sammanträdet kungöras på det sätt som kommunen bestämt om offentliggörande av tillkännagivanden. Bestämmelser om sammankallande av och kallelse till sammanträde för andra organ än fullmäktige finns inte i kommunallagen utan i kommunens förvaltningsstadga.

Enligt den mall för förvaltningsstadga (nedan *mall för förvaltningsstadga*) som Finlands Kommunförbund utarbetat beslutar organet om tidpunkten och platsen för sammanträdet. Kallelsen till sammanträde utfärdas av sammanträdets ordförande eller, om ordföranden är förhindrad, av dess vice ordförande. I kallelsen till sammanträde ska anges tidpunkten och platsen för sammanträdet samt vilka ärenden som ska behandlas. Föredragningslistan ska i mån av möjlighet sändas ut tillsammans med kallelsen till sammanträde. Kommunernas förvaltningsstadgor följer till största delen mallen för förvaltningsstadga.

Enligt mallen för förvaltningsstadga ska kallelsen till sammanträde sändas till ledamöterna och till övriga som har närvarorätt eller närvaroplikt, på det sätt som organet beslutar. Man har varit tvungen att sända kallelsen till sammanträde per post. I vissa kommuner har man med enstaka ledamöter i organen kommit överens om att sända kallelsen till sammanträde elektroniskt. Kallelserna till sammanträde sänds i regel fortfarande per post.

Enligt 58 § i kommunallagen är fullmäktiges sammanträde beslutfört då minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande. Ett annat organ är beslutfört då över hälften av ledamöterna är närvarande.

Utgångspunkten för kommunallagen och mallen för förvaltningsstadga är att de kommunala organens sammanträden hålls på en plats där alla deltagare ska närvara. I sammanträdena kan man inte delta via en videokonferensförbindelse. Om en person är jävig eller förhindrad att delta i ett sammanträde, ska ledamotens ersättare kallas till sammanträdet. I vilken ordning ersättarna i fullmäktige ska träda in för ledamöter som är förhindrade avgörs utifrån resultatet i kommunalvalet. Ledamöterna i de andra organen har enligt 18 § i kommunallagen personliga ersättare.

Enligt 55 § i kommunallagen kan fullmäktige behandla ärenden som har nämnts i kallelsen till sammanträde och som kommunstyrelsen har berett, dvs. gjort upp ett besluts-

förslag som fullmäktige ska ta ställning till. Fullmäktige kan besluta att ta upp ett ärende till behandling om ärendet är brådskande. Om ett ärende inte har beretts, ska beslutet om att ta upp det till behandling vara enhälligt. Motsvarande bestämmelser om andra organ finns i förvaltningsstadgan. Enligt mallen för förvaltningsstadga kan ett organ också besluta att ta upp sådana ärenden till behandling som inte nämns i kallelsen till sammanträde. Detta beslut kan fattas med enkel majoritet. I praktiken kan på föredragningslistan för andra organs sammanträden ofta tas upp sådana ärenden till behandling som inte nämns i kallelsen till sammanträde (extra ärenden). Vid fullmäktiges sammanträden tas extra ärenden sällan upp.

Enligt mallen för förvaltningsstadga har fullmäktiges ordförande och vice ordförande närvaro- och yttranderätt vid kommunstyrelsens sammanträden. Samma rätt har kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören vid övriga organs sammanträden. Dessutom kan ett organ besluta om andra personers närvaro- och yttranderätt. Enligt den mall för fullmäktiges arbetsordning (nedan *mall för arbetsordning*) som utarbetats av Finlands Kommunförbund ska kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören i regel närvara vid fullmäktiges sammanträden medan kommunstyrelsens medlemmar har närvarorätt. De personer som avses ovan har rätt att ta del i diskussionen, men inte i besluten.

Enligt mallen för förvaltningsstadga ska föredragningslistan i mån av möjlighet sändas ut tillsammans med kallelsen till sammanträde. Enligt mallen för arbetsordning ska föredragningslistan för fullmäktiges sammanträde sändas i samband med kallelsen till sammanträde, om det inte finns särskilda skäl.

Enligt mallen för förvaltningsstadga avgörs ärendena vid organens sammanträden på tjänsteinnehavarens föredragning så att föredragandes förslag ligger till grund för behandlingen (utgångsförslag). Bestämmelser som gäller föredragning utfärdas i förvaltningsstadgan eller genom särskilt beslut. Enligt mallen för förvaltningsstadga kan ett organ av särskilda skäl besluta att ett ärende ska behandlas utifrån ordförandens redogörelse, utan ett grundförslag av föredraganden.

Enligt mallen för arbetsordning ska efter föredragningen av ärendet ges tillfälle till diskussion. Den som vill yttra sig ska anhålla om ordet tydligt eller skriftligt anhålla om ordet hos ordföranden. Ordet ges i den ordning som deltagarna har bett om det men ordföranden kan göra avsteg från detta för bl.a. gruppanföranden, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören samt repliker och understödjande anföranden. Den som fått ordet ska tala på sin plats eller vid ett talarpodium.

Ett förslag som gjorts under diskussionen kräver understöd för att tas upp till omröstning. I valet behöver förslaget inte understöd, i valet får man rösta på alla aktuella namn.

Bestämmelser om omröstning och val finns i 59 och 60 § i kommunallagen, medan närmare bestämmelser om dessa finns i kommunens förvaltningsstadga och, för fullmäktiges del, i arbetsordningen. Röstningsförfarandet är alltid öppet, men proportionella val och, då så yrkas, även majoritetsval som gäller person ska alltid förrättas med slutna sedlar. Då val förrättas med slutna sedlar förblir personens ståndpunkt en valhemlighet. I praktiken varierar tillämpandet av val med slutna sedlar i kommunerna. Val med slutna sedlar förrättas vanligen i början av en mandatperiod vid val av ledamöter till organen och val av personal då valet inte är enhälligt.

I 15 b § i kommunallagen finns bestämmelser om fullmäktigegrupper. En fullmäktigegrupp är inget kommunalt organ. Ledamöterna kan för arbetet i fullmäktige bilda fullmäktigegrupper. Kommunen kan stödja verksamheten inom fullmäktigegrupperna samt de åtgärder genom vilka grupperna främjar kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka. När stöd beviljas ska stödets användningsändamål specificeras.

Sammanträdenas offentlighet och sekretessbelagda ärenden

Enligt 57 § i kommunallagen är fullmäktiges sammanträden i regel offentliga, medan andra organs sammanträden i regel är slutna. Sekretessbelagda ärenden ska också i fullmäktige behandlas inom stängda dörrar, alltså i en sådan lokal där man kan garantera att

inga andra än de som har rätt att närvara och yttra sig är närvarande vid behandlingen. Fullmäktige kan dessutom besluta att behandla också andra ärenden inom stängda dörrar om det finns vägande skäl för detta. Då är de handlingar som företes vid eller upprättas över den diskussion som förs när fullmäktige sammanträder inom stängda dörrar sekretessbelagda endast om ärendena är sekretessbelagda enligt lag.

Andra organ kan besluta att hålla sina sammanträden offentliga till den del organet inte behandlar ärenden som är sekretessbelagda enligt lag. I praktiken hålls andra organs sammanträden än fullmäktiges inom stängda dörrar.

Sammanträdenas offentlighet har även ansetts ställa krav på sammanträdesplatsen. Sammanträdesplatsen ska vara sådan att allmänheten har möjlighet att följa sammanträdet.

Sekretessbelagda ärenden får endast behandlas inom stängda dörrar. Sekretessen baserar sig på de sekretessgrunder som fastställs i lag, framför allt i 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*). Andra sekretessbestämmelser finns bl.a. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000).

Sekretessbelagda ärenden indelas i 17 § 2 mom. i offentlighetslagen i tre klasser

1) ärenden som är ovillkorligen sekretessbelagda och vars sekretess är oberoende av konsekvenserna i fallet i fråga av att handlingen lämnas ut (absolut sekretess),

2) ärenden som är offentliga med undantag för om deras offentlighet skulle medföra skada (offentlighetspresumption) och

3) ärenden som är sekretessbelagda med undantag för om det är uppenbart att de inte medför någon skada om de lämnas ut (sekretesspresumption).

Följande ärenden som enligt 24 § 1 mom. i offentlighetslagen är sekretessbelagda är de viktigaste med tanke på behandlingen i kommunernas organ:

- uppgifter om en klient hos socialvården samt de förmåner eller stödåtgärder eller den socialvårdsservice denne erhållit eller uppgifter om en persons hälsotillstånd, handikapp eller den hälsovård eller rehabilitering som

denne har erhållit eller uppgifter om någons sexuella beteende eller inriktning (absolut sekretess),

- uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner eller som annars beskriver hans ekonomiska ställning (absolut sekretess),

- uppgifter om elevvård eller befriande av en elev från undervisning, elevers och examinanders provprestationer samt sådana av en läroanstalt utfärdade betyg och andra handlingar som innehåller uppgifter om verbala bedömningar av en elevs personliga egenskaper (absolut sekretess),

- handlingar som innehåller uppgifter om psykologiska test eller lämplighetsprov som gäller en person eller resultatet av dem eller bedömning för placering av en värnpliktig, val av en anställd eller fastställande av avlöningsgrund (absolut sekretess),

- uppgifter om en persons politiska övertygelse eller åsikter som personen har uttalat privat eller uppgifter om någons levnadssätt, deltagande i föreningsverksamhet eller fritidssysselsättningar, familjeliv eller andra med dem jämförbara personliga förhållanden, dock inte uppgifter om en persons deltagande i ett politiskt eller något annat förtroendeuppdrag eller om hans kandidatur för ett sådant uppdrag samt om en persons deltagande i grundandet och registreringen av ett politiskt parti eller bildande av en valmansförening för val (absolut sekretess),

- uppgifter om kommuners affärs- eller yrkeshemligheter (absolut sekretess) samt uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge någon som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra kommunens möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel (offentlighetspresumption),

- uppgifter om en privat affärs- eller yrkeshemlighet (absolut sekretess) samt uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter skulle

medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehåses av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa (offentlighetspresumption),

- uppgifter om en klagan, innan ärendet har avgjorts, om utlämnandet av uppgifter skulle försvåra ärendets utredning eller utan vägande skäl vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada eller lidande (offentlighetspresumption),

- uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd, om utlämnandet av uppgifter skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada (offentlighetspresumption),

- uppgifter som kommuner har upprättat eller mottagit i egenskap av arbetsmarknadsparter eller parter i en arbetskonflikt, om utlämnandet av uppgifter skulle strida mot det offentliga samfundets intressen som arbetsgivare (offentlighetspresumption),

- uppgifter om handlingar som har upprättats eller skaffats av en myndighet i egenskap av delaktig i rättegång för en rättegång, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle strida mot kommunens intresse vid rättegången (offentlighetspresumption).

Sekretessbelagda ärenden behandlas särskilt i de nämnder som ansvarar för social- och hälsovården och som ofta behandlar känsliga personuppgifter t.ex. om någons hälsotillstånd, sjukdom eller handikapp eller vårdåtgärder eller därmed jämförbara åtgärder som gäller personen eller någons behov av socialvård eller de socialvårdstjänster, stödåtgärder och andra förmåner inom socialvården som någon erhållit. Antalet sekretessbelagda ärenden kan också vara stort i organ som ansvarar för undervisningsväsendet. Andra organ behandlar ytterst sällan sekretessbelagda ärenden.

Förtroendevalda och personer som är anställda hos en myndighet och som har rätt att närvara vid ett organs sammanträde har tyst-

nadsplikt när det gäller sekretessbelagda ärenden. Handlingar som uppkommit vid behandlingen av ett sekretessbelagt ärende är också sekretessbelagda till den del det av dem framgår sekretessbelagda uppgifter (handlingssekretess). En person får inte heller använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan (förbud mot utnyttjande).

I kommunerna har man i praktiken utarbetat en egen föredragningslista för behandlingen av sekretessbelagda ärenden i vilken man har gjort sekretessanteckningar. Finlands Kommunförbund har rekommenderat att handlingar med uppgifter om sekretessbelagda ärenden samlas in från deltagarna efter sammanträdet så att de sekretessbelagda handlingarna kan förvaras och förstöras på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt den goda informationshantering som det föreskrivs om i offentlighetslagen ska kommunen se till att dess handlingar och datasystem samt uppgifterna i dem är behörigen tillgängliga, användbara, skyddade och integrerade. Kommunen ska vid den beredning som sker när datasystem tas i bruk samt vid beredningen av en förvaltnings- eller lagstiftningsreform utreda bl.a. vilka följder de planerade åtgärderna kommer att ha för handlingsoffentligheten, handlingssekretessen, skyddet för handlingar och handlingskvaliteten. Kommunen ska vidta de åtgärder som behövs för att trygga rätten till information och kvaliteten på informationen samt för att skydda handlingarna och datasystemen samt uppgifterna i dem. Kommunen ska vid planeringen och skötseln av dokument- och informationshanteringen beakta bl.a. de riskfaktorer som riktar sig mot handlingarna samt de kostnader som orsakas av datasäkerhetsåtgärderna.

Annan lagstiftning om användning av tekniska hjälpmedel

Aktiebolagslagen och lagen om andelslag. I aktiebolagslagen (624/2006) finns bestämmelser om deltagande i sammanträden med tekniska hjälpmedel. Bestämmelserna fanns redan i den tidigare lagen om aktiebolag (734/1978), till vilken de fogades genom

2001 års lag om ändring av lagen om aktiebolag (1158/2001). Också i lagen om andelslag (1488/2001), som trädde i kraft vid ingången av 2002, finns bestämmelser om deltagande i sammanträden med tekniska hjälpmedel som i sak ungefär motsvarar bestämmelserna i aktiebolagslagen. Den arbetsgrupp som av justitieministeriet tillsattes för att se över föreningslagen föreslog i sitt betänkande i juni 2008 (Arbetsgruppsbetänkande 2008:3) att motsvarande bestämmelser fogas till föreningslagen (503/1989).

I aktiebolagslagen och lagen om andelslag förutsätts att bolaget eller andelslaget också alltid håller en vanlig bolagsstämma eller andelsstämma. Deltagande i stämman med utnyttjande av datakommunikation eller något annat tekniskt hjälpmedel är således en möjlighet att delta i stämman vid sidan av ett vanligt deltagande. Man kan delta i en bolagsstämma eller en andelsstämma med tekniska hjälpmedel om det i bolagsordningen eller andelslagets stadgar bestäms att det är möjligt eller om bolagets eller andelslagets styrelse så beslutar. En förutsättning för deltagande med tekniska hjälpmedel är att deltaganderätten och riktigheten av rösträkningen kan kontrolleras på motsvarande sätt som vid en vanlig bolags- eller andelsstämma (5 kap. 16 § 2 mom. i aktiebolagslagen och 4 kap. 9 § 2 mom. i lagen om andelslag).

Enligt motiveringen till regeringens proposition gällande ny lagstiftning om aktiebolag (RP 109/2005 rd) är det inte något hinder för deltagande med tekniska hjälpmedel att aktieägarna inte fullt ut kan använda sin yttranderätt, som i bolagsrätten innebär t.ex. att ställa frågor och yttra sig. Aktieägarna har alltid möjlighet att delta i stämman personligen eller genom ett ombud, vilket innebär att begränsningen av yttranderätten inte är problematisk från principiell synpunkt. I motiveringen till regeringens proposition gällande lagen om andelslag och vissa lagar i samband med den (RP 176/2001 rd) konstateras utöver det som nämns ovan att det är väsentligt att andelslagets medlemmar med anlitande av de tekniska hjälpmedlen kan delta i en tillförlitligt ordnad omröstning. Ett sådant tekniskt hjälpmedel som avses i bestämmelsen kan vara en bild- och ljudöverföring i realtid som redan tidigare har använts som ett deltagan-

deforum för medlemmar som är samlade i olika salar på mötesorten. Hjälpmedlet kan också vara poströstning eller datakommunikation, såvida de ovan angivna förutsättningarna uppfylls.

I motiveringen till regeringens proposition gällande lagen om andelslag och vissa lagar i samband med den tar man även ställning till situationer där de tekniska arrangemangen drabbas av störningar. En del av störningarna kan eventuellt avhjälpas t.ex. genom att stämman avbryts för den tid som reparatörerna tar i anspråk. Det är emellertid möjligt att en del av andelslagets medlemmar på grund av störningen blir utan möjlighet att delta i stämman. Vilken betydelse som ska tillmätas störningar av detta slag när det gäller stämmobeslutens giltighet måste enligt regeringens propositionen avgöras i det enskilda fallet, i enlighet med associationslagstiftningen och de principer som har utvecklats i rättspraxis. Då endast ett mindre antal deltagare blir utan möjligheten att delta kan det hända att felet anses ha en så liten betydelse för beslutets innehåll att det inte kan anses vara relevant.

Rättegångsbalken, lagen om rättegång i brottmål och tvångsmedelslagen. Det har varit möjligt att använda videokonferens teknik vid rättegångar sedan 2003. Bestämmelser om bevisning med användning av tekniska hjälpmedel finns i 17 kap. 34 a § i rättegångsbalken (4/1734) som gäller alla rättegångar i allmänna domstolar. Enligt paragrafen kan vittnen, andra som ska höras i bevis syfte eller målsägande under vissa förutsättningar höras vid huvudförhandlingen utan att de är personligen närvarande med anlitande av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i sammanträdet har sådan kontakt att de kan både höra och se varandra, om domstolen anser att detta är lämpligt. Om trovärdigheten av den berättelse som den ska höras avger kan bedömas tillförlitligt utan att han är personligen närvarande eller om den som ska höras inte personligen kan närvara vid huvudförhandlingen på grund av t.ex. sjukdom, kan de också höras per telefon. Parterna ska ges tillfälle att ställa frågor till den som hörs.

Enligt 5 kap. 15 d § i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål (689/1997) kan

förberedelsesammanträdet också hållas per telefon eller med hjälp av annan lämplig informationsförmedling som möjliggör att de som deltar i sammanträdet kan tala med varandra, om detta är ändamålsenligt med hänsyn till arten och omfattningen av de frågor som ska behandlas vid sammanträdet. Videokonferens kan också användas vid behandling av ett ärende som gäller häktning av en anhållen eller fortsättande av en häktning. Enligt 1 kap. 15 § 2 mom. i tvångsmedelslagen (450/1987) kan den som begärts häktad höras utan att han eller hon är närvarande i rättssalen med anlitande av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan både höra och se varandra. Enligt 21 och 22 § i samma kapitel kan en häktad höras på motsvarande sätt.

Vallagen. Till vallagen (714/1998) fogades genom en lag om ändring av vallagen (880/2006), som trädde i kraft vid ingången av 2007, bestämmelser som gäller elektronisk röstning (6 a kap.). Lagen är en försökslag som gäller tillfälligt till och med utgången av 2008. Bestämmelserna tillämpas vid kommunalvalet 2008 i Grankulla, Högfors och Vichtis kommuner, där de röstberättigade har möjlighet att rösta elektroniskt på allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen i nämnda kommuner. Den elektroniska röstningen är ett alternativ till röstning med valsedel eftersom den röstande, om han eller hon så önskar, alltid kan rösta med valsedel. Enligt planerna ska regleringen efter hand börja omfatta hela landet i takt med att erfarenheter samlas in.

På förhandsröstningsställen eller på röstningsställen på valdagen ska för den elektroniska röstningen finnas tillgång till rösträttsregistret och det elektroniska röstningssystemet samt utrustning som behövs för deras användning (83 a § 1 mom. i vallagen). Enligt motiveringen till den regeringsproposition som gäller ändring av vallagen (RP 14/2006 rd) utgör det elektroniska röstningssystemet en del av justitieministeriets valdatasystem. Röstningssystemet innehåller en central elektronisk valurna i vilken de röster som ges på ett röstningsställe eller ett förhandsröstningsställe registreras såsom krypterade så att den som avgett en röst och inne-

hållet i rösten inte kan kopplas ihop. Röstningssystemet skyddas också så att ingen utomstående kan ta bort eller lägga till röster eller ändra på rösterna i valurnan.

Enligt 83 b § i vallagen ska en röstberättigad som vill rösta elektroniskt anmäla sig för valförrättaren eller valnämnden på ett förhandsröstningsställe eller röstningsställe på valdagen samt styrka sin identitet (1 mom.). Valförrättaren eller en medlem av valnämnden kontrollerar uppgifterna om den röstande i rösträttsregistret och godkänner att den röstande utövar sin rösträtt på elektronisk väg samt gör i ordning ett elektroniskt röstkort och ger det till den röstande (2 mom.). Den röstande röstar i valbåset med hjälp av det elektroniska röstningssystemet eller på något annat sätt som tryggar valhemligheten genom att

1) verifiera sin identitet i systemet med det elektroniska röstkortet,

2) anteckna en kandidats nummer på en bildskärm eller genom att välja det alternativ på bildskärmen som anger att han eller hon utövar sin rösträtt utan att ge sin röst åt någon av de uppställda kandidaterna, och

3) bekräfta sitt val (3 mom.).

Enligt 83 c § 1 mom. i vallagen registreras när den röstande har bekräftat sitt val i rösträttsregistret en anteckning om när och var den röstande har röstat. Samtidigt registreras den avgivna rösten och den röstandes personbeteckning i justitieministeriets elektroniska valurna krypterade så att de inte kan kopplas ihop. Registreringen av rösterna i den elektroniska valurnan och förvaringen av röster i urnan ska arrangeras på ett sådant sätt att valhemligheten bevaras.

När röstningen på valdagskvällen har avslutats sörjer ordföranden eller vice ordföranden för Helsingfors valkretsnaämnd och två medlemmar av nämnden samt en företrädare för justitieministeriet för öppnandet av den elektroniska valurnan och för räkningen av rösterna i urnan (86 a § 2 mom.).

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) trädde i kraft den 1 februari 2003. Den ersatte den tidigare lagen om elektronisk kommunikation i förvalt-

ningsärenden (1318/1999) som trädde i kraft 2000.

I lagen föreskrivs om de rättigheter och skyldigheter samt det ansvar som myndigheterna och deras kunder har vid elektronisk kommunikation. Enligt 2 § 1 mom. tillämpas lagen när anhängiggörande och behandling av förvaltningsärenden, domstolsärenden, åtalsärenden och utökningsärenden samt delgivning av beslut i nämnda ärenden sker på elektronisk väg, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Lagen gäller i tillämpliga delar också annan myndighetsverksamhet.

I 4 § definieras bl.a. begreppet elektronisk dataöverföringsmetod som används i lagen. Med elektronisk dataöverföringsmetod avses telefax och teletjänster, såsom elektroniska blanketter, elektronisk post och rätten att använda elektroniska datasystem, samt andra på elektronisk teknik baserade metoder där data förmedlas via en trådlös överföringskanal eller kabel, dock inte telefonsamtal.

Projekt för utveckling av användningen av tekniska hjälpmedel

Utvecklingen av samservice inom den offentliga förvaltningen. Utnyttjandet av tekniska hjälpmedel såsom videokonferensteknik i kundservice noterades i samband med utvecklandet av tillhandahållandet av de kommunala och statliga myndigheternas tjänster i samservicekontoren. I april 2007 trädde lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007, nedan *samservicelagen*) i kraft. Den ersätter den tidigare lagen om kundbetjäning vid gemensamma serviceenheter inom den offentliga förvaltningen (802/1993). Enligt 2 § i samservicelagen tillämpas lagen när biträdande kundservicefunktioner som ankommer på statliga och kommunala myndigheter och Folkpensionsanstalten ordnas och sköts genom samarbete mellan myndigheter. Som samservice får inte utföras uppgifter som innebär utövande av beslutanderätt eller som enligt lag förutsätter ett personligt besök vid den behöriga myndigheten. För tillfället finns i Finland ca 200 samservicekontor. Avsikten med samservice är att trygga tillgången till tjän-

ter i såväl glesbygden som tätorter och att öka lönsamheten inom kundservicen.

Inrikesministeriet tillsatte i oktober 2007 en utredningsperson med uppgift att bedöma utvecklingen av samservicen och nya sätt att ordna den offentliga servicen. Avsikten är att utreda möjligheterna att utveckla den offentliga kundservicen och servicens tillgänglighet kostnadseffektivt genom utnyttjande av nya verksamhetsmodeller och tekniska hjälpmedel. En avsikt är också att för kommunerna skapa en gemensam bas för deltagandet i samservicen och effektivisera den kommunala sektorns servicesamarbete med statsförvaltningen och Folkpensionsanstalten. En avsikt är också att utreda kommunernas möjlighet att stå värd för samservicen och att erbjuda den service som den statliga lokalförvaltningen tillhandahåller. Vid ingången av 2008 överfördes projektet från inrikesministeriet till finansministeriet till följd av en ändring av ministeriernas uppgiftsfördelning.

Det nya i utredningspersonens förslag som publicerades i juni 2008 (Uusi julkinen asiakaspalvelumalli, utredningsman Timo Kietäväinen) är uttryckligen en omfattande teknik-användning och möjligheten till distanstjänster via samservicen. Det s.k. nya servicekonceptet påverkar inte behörighetsförhållandena mellan myndigheterna. Service som erbjuds av statliga myndigheter kan erbjudas via samservice så att personalen finns i samservicekontoret vid sidan av eller i stället för att den service som de statliga myndigheterna erbjuder finns att tillgå på samservicekontoret med hjälp av en teknisk anslutning. I praktiken genomförs distanstjänsterna genom ett bildtelefonsystem med tillhörande utrustning.

Utgångspunkten är att alla kommuner som finns för närvarande får ett samservicekontor om kommunerna inte har enats om samverkan för ordnande av samservice eller om en kommunsammanslagning leder till att de tidigare kommunala centrumen kommer att ligga mycket nära varandra. I kommuner som till sitt invånarantal eller areal är stora behövs flera samservicekontor. Varje kommun ska då den gör sitt eget förslag om samservicekontor också bedöma hur många samservicekontor som behövs och detta preciseras i förhandlingar med statliga myndigheter.

Samservicekontoren kan enligt överenskommelse mellan kommunen och de övriga som deltar i samservicen placeras t.ex. i kommunkanslier, på hälsostationer, i andra lokaler som den offentliga förvaltningen utnyttjar eller rentav i köpcentrum. Till varje kontor skaffas bildtelefonutrustning.

JHS-rekommendationen om distanstjänster i realtid som den offentliga förvaltningen erbjuder genom videoteknik. För tillfället bereds en JHS-rekommendation om distanstjänster i realtid som den offentliga förvaltningen erbjuder genom videoteknik. Rekommendationen ska gälla de tekniska och funktionella kraven på videokonferensförbindelser som i olika sammanhang används inom den offentliga förvaltningen. Avsikten är att rekommendationen färdigställs 2008. Rekommendationen ska sedan finnas tillgänglig bl.a. på Internet på adressen www.jhs-suositukset.fi.

JHS-rekommendationerna godkänns av delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (JUHTA) som grundades 1988 och vars verksamhet grundar sig på statsrådets förordning om delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (145/2006). JUHTA finns i anslutning till finansministeriet som permanent samarbets- och förhandlingsorgan mellan ministerierna och Finlands Kommunförbund. Utarbetandet av JHS-rekommendationerna leds av JHS-sektionen som lyder under JUHTA. Målet med JHS-systemet är att förbättra kompatibiliteten mellan datasystemen och uppgifterna i dem, att skapa förutsättningar för en utveckling av funktioner oberoende av förvaltnings- och sektorgränser och att effektivisera utnyttjandet av befintlig information. Genom rekommendationerna strävar man också efter att minimera överlappande utvecklingsarbete, att styra utvecklingen av datasystem och att åstadkomma god och enhetlig praxis för den offentliga förvaltningen och särskilt för de offentliga organisationernas informationsförvaltning.

Det nationella distanstolkprojektet. Behovet av enhetliga anvisningar för den offentliga förvaltningen när det gäller videokonferens teknik upptäcktes i samband med det samserviceprojekt som avses ovan och

det nationella distanstolkprojektet. Distans-tolkprojektet finansieras av social- och hälsovårdsministeriet och av kommuner och samkommuner. Projektet inleddes i augusti 2007. Under projektets gång skapas ett nationellt servicesystem som kompletterar den befintliga tolkservicen. Avsikten är att också upprätta en landsomfattande jour med hjälp av distanslösningar. Systemet kan utvidgas till att omfatta också andra språkgruppers behov av tolkning, t.ex. för samisktalande och invandrare. I projektet fastställs bl.a. vilka tekniska lösningar som behövs för distans-tolkservicen.

Projekt för utveckling av teknisk sammanträdesutrustning. Olika slag av teknisk sammanträdes- och förhandlingsutrustning har utvecklats och utvecklas för tillfället såväl i internationella programvaruhus som i ett flertal nationella projekt.

Så utvecklar t.ex. Turun ammattikorkeakoulu - Åbo yrkeshögskola, Helsingfors handelshögskola och Region Åboland rf för tillfället i samarbete med skärgårdskommuner i regionen distanssammanträdesutrustning för kommunerna. I projektet har man bl.a. utrett den befintliga videokonferensutrustningen, dess lämplighet för de kommunala organens sammanträden och kontakterna till kommunens dokumentförvaltning.

1.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Av de nordiska länderna är det endast Norge som i sin lagstiftning har bestämmelser om användningen av tekniska hjälpmedel vid de kommunala organens sammanträden. I den norska lag som motsvarar kommunallagen (Lov om kommuner og fylkeskommuner, 25.9.1992 nr. 107, § 30 nr. 2) finns bestämmelser om möjligheten att behandla ärenden som ska avgöras av något annat kommunalt organ än kommunfullmäktige vid ett s.k. distanssammanträde eller vid ett skriftligt förfarande. Dessa förfaranden kan likväl utnyttjas bara när det är nödvändigt att avgöra ärendet före organets nästa sammanträde och det inte finns tid att hålla ett extra sammanträde eller ärendet i fråga inte är så viktigt att ordnandet av ett extra sammanträde anses vara nödvändigt. Närmare bestämmelser om

beslutsfattandet vid distanssammanträden eller vid ett skriftligt förfarande finns i en förordning (Forskrift om fjernmøter og skriftlig saksbehandling, 13.1.1993 nr. 4035).

1.3 Bedömning av nuläget

I gällande kommunallag har man inte beaktat elektroniska dataöverföringsmetoder eller möjligheten att delta i kommunala organs sammanträden med hjälp av sådana. Det har emellertid visat sig finnas ett behov av att ordna kommunala organs sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse särskilt i skärgårdskommuner och i Lappland på grund av dåliga trafikförbindelser och långa avstånd. Också de aktuella, regionalt omfattande kommunsammanslagningarna kan öka behovet av sammanträden som ordnas via en videokonferensförbindelse.

I kommuner och samkommuner används videokonferensförbindelser och de har redan använts även för andra än organens sammanträden. Datakommunikationsförbindelserna är i dagsläget så utvecklade i nästan hela landet att det inte finns några betydande tekniska hinder för att utnyttja dessa också för detta ändamål. Krypteringen av förbindelserna kan också vid behov göras så att förbindelserna är säkra.

För att möjligheten att delta i kommunala organs sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse ska kunna erbjudas bör det i lag föreskrivas om säkerställandet av vissa principer som är centrala i kommunallagen. Till dessa hör säkerställandet av bl.a. växelverkan vid sammanträdena, offentlighetsprincipen, en ändamålsenlig behandling av sekretessbelagda uppgifter och tryggheten av valhemligheten.

I gällande kommunallag förutsätts att organens sammanträden ordnas på en bestämd sammanträdesplats. Bland annat bestäms sammanträdesbeslutförhet enligt de av organets ledamöter som är närvarande på sammanträdesplatsen. Lagen bör ändras så att det inte till dessa delar finns några hinder för användningen av tekniska hjälpmedel. I lagen bör också fastställas minimikraven för de tekniska hjälpmedel som används vid deltagande, så att man med hjälp av dem kan säkerställa växelverkan vid sammanträdena och

deltagarnas likabehandling. För att trygga den kommunala demokratin bör på de tekniska hjälpmedel som används vid deltagandet i kommunala organs sammanträden ställas högre krav än vad som är fallet i aktiebolagslagen och lagen om andelslag som nämns ovan. För att trygga sammanträdesförlopp behövs dessutom eventuellt några nya bestämmelser.

Enligt kommunallagen är fullmäktiges sammanträden offentliga. Detta betyder att allmänheten ska kunna följa sammanträdena. I lagen bör det säkerställas att offentlighetsprincipen iakttas också då tekniska hjälpmedel används. Största delen av de andra organens sammanträden hålls däremot inom stängda dörrar, vilket också gäller fullmäktiges sammanträden om de behandlar ärenden som är sekretessbelagda enligt lag. Vid användning av tekniska hjälpmedel ska man särskilt sörja för att sekretessbelagda ärenden inte avslöjas för utomstående. Detta ställer vissa minimikrav på de lokaler som används och på krypteringen av den tekniska förbindelsen. När det gäller de tekniska kraven och funktionskraven kan i regleringen säkert utnyttjas den JHS-rekommendation som nämns ovan och som gäller distanstjänster i realtid som den offentliga förvaltningen erbjuder genom videoteknik.

I kommunallagen bestäms också om de beslutsförfaranden som används i sammanträdena: omröstning och val. När det gäller omröstning föranleder en videokonferensförbindelse inte några ändringar. Däremot kan traditionella röstsedlar av papper inte användas i ett val som förrättas med slutna sedlar, utan man bör ta i bruk ett elektroniskt röstningssystem som tryggar valhemligheten. I lagen bör föreskrivas om de förutsättningar under vilka valhemligheten kan tryggas.

I den gällande kommunallagen finns inga bestämmelser om sändande av kallelser till kommunala organs sammanträden elektroniskt. I praktiken är det oklart om t.ex. lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet kan tillämpas så att kallelsen till organs sammanträden kan sändas elektroniskt. Regleringen behöver preciseras, i synnerhet när det gäller kallelser till fullmäktiges sammanträden. Bestämmelser om sammankallande av och kallelse till samman-

träde för andra organ finns i kommunens förvaltningsstadga.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Målsättningen med propositionen är att göra det möjligt att delta i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse och i synnerhet att avlägsna sådana hinder som dåliga förbindelser eller lång restid utgör för deltagande i de kommunala organens sammanträden. Dessutom kan man genom användning av videokonferensförbindelser eventuellt göra det lättare för vissa specialgrupper, såsom rörelsehindrade och äldre människor, att delta i sammanträdena.

Syftet är att öka intresset för skötseln av kommunala förtroendeuppdrag i allmänhet och att därigenom främja den kommunala demokratin. Ett annat syfte med propositionen är att röja undan hinder för en allmänna användning av elektroniska dataöverföringsmetoder i kommunerna.

Genom propositionen strävar man efter att säkerställa att de centrala principerna i kommunallagen förverkligas också vid deltagande i sammanträden genom användning av tekniska hjälpmedel. För att möjliggöra växelverkan vid sammanträdena ska den tekniska förbindelse som används vid deltagande vara ömsesidig så att deltagarna både kan höra och se varandra. Man strävar efter att förbättra kommuninvånarnas möjligheter att följa det kommunala beslutsfattandet genom att kräva att fullmäktiges sammanträden är offentliga också då tekniska hjälpmedel används vid deltagande i sammanträden. Individens integritetsskydd säkerställs däremot genom bestämmelser om särskilda krav på behandlingen av sekretessbelagda ärenden. Avsikten med propositionen är också att trygga valhemligheten i de situationer där valförrättas med slutna röstsedlar på organens sammanträden.

2.2 De viktigaste förslagen

Det föreslås att i kommunallagen föreskrivs om möjligheten att delta i kommunala

organs sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse. I vanliga fall deltar man dock fortfarande i sammanträdena genom att vara fysiskt närvarande på sammanträdesplatsen. Deltagande via en videokonferensförbindelse är således ett alternativt sätt att delta.

I kommunallagen föreslås bestämmelser om de krav som ska ställas på deltagande i de kommunala organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse. Till dessa hör säkerställandet av bl.a. sammanträdenas växelverkan, offentlighetsprincipen, en ändamålsenlig behandling av sekretessbelagda uppgifter och tryggheten av valhemligheten.

Kravet på videokonferensförbindelsen eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring som lagen möjliggör är att de som deltar i sammanträdet ska ha sådan kontakt att de både kan höra och se varandra. Således är t.ex. en telefonförbindelse inte tillräcklig, utan det krävs en ömsesidig kontakt där deltagarna både kan höra och se varandra.

En kommun kan i sin förvaltningsstadga bestämma om den vill göra det möjligt att delta i kommunala organs sammanträden via en videokonferensförbindelse och i vilken utsträckning deltagandet är möjligt. I lagen begränsas inte ibruktagandet av videokonferensförbindelser regionalt, t.ex. till skärgårdskommuner. Om kommunen gör det möjligt att delta med hjälp av en videokonferensförbindelse, bör kommunen också se till att hjälpmedel och förbindelser som behövs för deltagande finns tillgängliga.

Kommunen bör i sin förvaltningsstadga bestämma i vilka lokaler man får delta i organens sammanträden. I lokaler som kommunen anvisat för detta ändamål bör det vara möjligt att försäkra sig om att den tekniska förbindelsen är krypterad och om vilka personer som är närvarande. Kommunen kan av särskilda skäl också tillåta deltagande i sammanträden från en plats som en ledamot i organet själv valt, t.ex. hemifrån. Som särskilda skäl kan betraktas t.ex. långa avstånd, skärgård, dåligt väglag, en persons rörelsehämning, barnavård, närståendevård eller ett fortloppande arbete på annan ort.

I sammanträden där ärenden som är sekretessbelagda enligt lag behandlas får man

dock delta med hjälp av en videokonferensförbindelse endast i de lokaler som kommunen anvisat och som uppfyller ovan nämnda krav. Enligt förslaget finns detaljerade bestämmelser om de tekniska kraven på videokonferensförbindelsen inte i lagen, utan i detta hänseende hänvisas i propositionens motivering bl.a. till den kommande JHS-rekommendationen som gäller distanstjänster i realtid som den offentliga förvaltningen erbjuder med videokonferensteknik.

Sammanträdets ordförande ska sörja för att personer kan följa och delta i sammanträdet under hela den tid sammanträdet varar. Ordföranden ska omedelbart avbryta organets sammanträde om videokonferensförbindelsen bryts.

I lagen förutsätts att det fortfarande finns en bestämd sammanträdesplats där sammanträdena hålls. För att trygga sammanträdets förlopp bör sammanträdets ordförande och sekreterare vara närvarande på den plats där sammanträdet hålls enligt kallelsen till sammanträde. Det föreslås således inte att det ska bli möjligt för organens sammanträden att vara helt virtuella.

I lagen föreslås även bestämmelser om möjligheten att följa offentliga sammanträden också till de delar någon deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse. Detta kan ske på den egentliga sammanträdesplatsen, t.ex. via en bildskärm. Om kommunen gör det möjligt för ledamöterna i organen att delta i organens offentliga sammanträden via en videokonferensförbindelse i lokaler som anvisats av kommunen, kan kommunen besluta att allmänheten ska erbjudas också motsvarande möjlighet att följa sammanträdena i dessa lokaler.

För att trygga valhemligheten i val som förrättas med slutna sedlar föreslås i lagen bestämmelser om att val får förrättas med slutna sedlar när en ledamot i ett organ deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse endast om valhemligheten är tryggad.

Det föreslås dessutom att i kommunallagen föreskrivs om möjligheten att sända kallelsen till fullmäktiges sammanträde elektroniskt, om kommunen ser till att nödvändiga tekniska hjälpmedel och förbindelser för detta finns

tillgängliga. När det gäller andra organ kan kommunen i sin förvaltningsstadga bestämma om sändandet av kallelsen till sammanträden elektroniskt.

3 Propositionens konsekvenser

Avsikten med propositionen är att öka kommuninvånarnas intresse för skötseln av kommunala förtroendeuppdrag och att därigenom främja den kommunala demokratin. De föreslagna bestämmelserna förbättrar möjligheterna för kommuninvånare som bor på olika håll i kommunen att likvärdigt delta i det kommunala beslutsfattandet. En positiv följd av propositionen med tanke på enskilda förtroendevalda är att deltagandet i skötseln av kommunala förtroendeuppdrag kräver mindre resande och möjliggör en mer effektiv tidsanvändning. Att göra det möjligt att delta i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse minskar också i viss mån behovet av ersättare i fullmäktige och av ersättare.

Om ledamoten i ett organ deltar i ett sammanträde via en videokonferensförbindelse i lokaler som kommunen anvisat eller av särskilda skäl deltar t.ex. hemifrån, kan ledamoten i princip bli mer påverkad av de andra närvarande personerna än om ledamoten var närvarande på den egentliga sammanträdesplatsen. Sammanträdets ordförande eller andra ledamöter märker nödvändigtvis inte sådan påverkan som sker utanför videoskärmen. En ledamot i organet har dock alltid möjlighet att beakta detta och vid behov delta i sammanträdet på den egentliga sammanträdesplatsen.

Att avgörandet om användning av en videokonferensförbindelse överlämnas åt kommunen ger kommunen möjlighet att lokalt utvärdera bl.a. de ekonomiska och tekniska förutsättningarna för ordnande av en videokonferensmöjlighet i kommunen på lika villkor.

De kommuner som beslutar att inom sitt område börja tillämpa möjligheten till deltagande i kommunala organs sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse orsakas kostnader för anskaffningen och underhållet av den teknik som behövs för videokonferensförbindelserna. Kommunen ska

då se till att den utrustning som behövs är tillgänglig för dem som behöver den. Kommunen kan ändå i sin förvaltningsstadga utfärda närmare bestämmelser om de förutsättningar under vilka möjligheten kan utnyttjas i kommunen i fråga. Kommunen får således själv besluta om bl.a. vilka organs sammanträden som omfattas av möjligheten och vilka platser är där man kan delta i sammanträden med hjälp av tekniska hjälpmedel.

De kostnader som ibruktagandet av en videokonferensförbindelse orsakar beror bl.a. på vilken kvalitetsnivå som eftersträvas när det gäller förbindelsen och på om man använder sig av sådan videokonferensutrustning som kan anslutas till dator eller av separata anordningar. Anskaffningen av en högklassig databaserad lösning kostar ca 500 euro, medan en separat videokonferensutrustning avsedd för krävande bruk kostar ca 5 000—10 000 euro. Nätförbindelserna medför med några undantag inga extra kostnader.

I vissa fall kan kommunerna redan ha skaffat utrustningen i fråga eller annars ha tillgång till utrustning som kan användas för detta ändamål. I den utredning som gäller utvecklandet av samservicen mellan kommunala och statliga myndigheter och som nämns ovan föreslås t.ex. att samservicekontoren i framtiden skaffar bildtelefoner. Det är åtminstone i princip möjligt att utnyttja samma utrustning också vid sammanträden som hålls för skötseln av kommunala förtroendeuppdrag.

Propositionen kan dessutom medföra ekonomiska inbesparingar för kommunerna eftersom distansdeltagandet kan minska utgifterna för ersättning av resekostnader och dagtraktamenten.

Kommunerna saknar ännu elektroniska röstningssystem med hjälp av vilka val kan förrättas med slutna röstsedlar utan att valhemligheten äventyras. Enligt de experter som hördes under beredningen av lagförslaget är det tekniskt möjligt att utveckla ett sådant elektroniskt röstningssystem. Eftersom val i praktiken rätt sällan förrättas med slutna sedlar minskar de föreslagna kraven på förrättande av val inte nämnvärt möjligheterna att nå målen med lagförslaget. Kraven gäller främst sammanträden som hålls i början av mandatperioden då personval ofta förrättas

också med slutna sedlar. Om det under ett sammanträde visar sig vara nödvändigt att förrätta ett val med slutna sedlar, kan behandlingen av ärendet avbrytas och bordläggas till följande sammanträde i vilket ledamöterna ska delta på den egentliga sammanträdesplatsen.

Propositionen kan också ha små positiva miljökonsekvenser i och med att möjligheten att använda tekniska hjälpmedel minskar resandet i anslutning till de kommunala organens sammanträden. Dessutom kan användningen av videokonferensförbindelser och dokumentkameror eventuellt i viss mån minska pappersmängden vid sammanträdena.

4 Beredningen av propositionen

Inrikesministeriet tillsatte den 8 november 2007 ett lagstiftningsprojekt med syfte att bereda de ändringar i lagstiftningen som ordnandet av kommunala organs sammanträden via videokonferens kräver. Ett utkast till regeringsproposition om ärendet skulle beredas som tjänsteuppdrag vid ministeriet i samarbete med Finlands Kommunförbund och vid behov med skärgårdskommunerna. Till följd av överföringen av uppgifter mellan ministerierna överfördes projektet vid ingången av 2008 till finansministeriet.

Utkastet till regeringsproposition bereddes i en inofficiell arbetsgrupp bestående av representanter för finansministeriet och Finlands Kommunförbund. Under beredningen hördes representanter för skärgårdskommunerna (Pargas och Houtskär) och sådana representanter för det ovan avsedda projektet i Åbolands skärgård från Turun ammattikorkeakoulu – Åbo yrkeshögskola och Helsingfors handelshögskola som utvecklar utrustning för distanssammanträden.

Utlåtande om utkastet till regeringsproposition begärdes av finansministeriets budgetavdelning och avdelning för utvecklande av förvaltningen, justitieministeriet, undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, Finlands Kommunförbund rf, städerna Pargas och Nådendal, kommunerna Houtskär, Enontekis, Enare och Sodankylä samt dataombudsmannens byrå.

Remissinstanserna ansåg allmänt taget att de ändringar av kommunallagen som föreslås i utkastet till proposition var värda att stödjas.

Finansministeriets avdelning för utvecklande av förvaltningen ansåg att de föreslagna ändringarna kan understödjas och att de är ett steg i rätt riktning. Enligt avdelningen för utvecklande av förvaltningen bör uppmärksamhet dock fästas vid att kommunerna inte i praktiken styrs mot att skapa system som är för komplicerade, för dyra eller för skyddade med tanke på sitt användningsändamål. Vid regleringen bör helhetssäkerheten i kommunens beslutsprocess beaktas, och man bör inte ställa högre krav på de elektroniska systemen än på det traditionella beslutsfattandet t.ex. när det gäller identifiering av person eller säkerhet gällande handlingar.

Avdelningen för utvecklande av förvaltningen påpekade dessutom i sitt utlåtande att definitionen av videokonferensförbindelse i vissa hänseenden är begränsad i propositionen. I definitionen kan man utnyttja definitionen på elektronisk dataöverföringsmetod i 4 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Avdelningen för utvecklande av förvaltningen tog också ställning till de lokaler som används. Enligt avdelningen bör man inte i lagen försätta lokaler som anvisats av kommunen och andra lokaler i olikvärdig ställning, utan kommunerna ska fritt kunna definiera vilka lokaler som uppfyller specialvillkoren i lagen. I det föreslagna 57 § 4 mom. läggs dessutom alltför stor tyngd vid att allmänheten och ledamoten i ett organ vistas i samma lokal. Med tanke på det praktiska genomförandet av systemet vore det lättast att sammanträdet kan följas enbart med elektroniska hjälpmedel.

Justitieministeriet konstaterade i sitt utlåtande att de föreslagna ändringarna i kommunallagen till största delen kan understödjas. Ministeriet ansåg däremot att ändringen av 60 §, som gäller val, i detta sammanhang är oklar med tanke på behovet av och innehållet i regleringen. Den föreslagna bestämmelsen är enligt justitieministeriet otillräcklig och förhastad eftersom det elektroniska röstningssystemet inte är i bruk än. Ordalydelsen i bestämmelsen motsvarar inte till sin exakthetsnivå de krav som i motiveringen ställs på

elektroniska val som förrättas med slutna sedlar. Däremot ser justitieministeriet inga direkta hinder för att val med slutna sedlar kan förrättas i normal ordning också i en sammanträdeslokal som kommunen anvisat. Från den separata sammanträdesplatsen kan omröstningsresultatet sändas till den sammanträdesplats där sammanträdet ordförande och sekreterare finns.

Justitieministeriet anser det inte motiverat att i kommunens förvaltningsstadga utfärda bestämmelser om anskaffning av utrustning och ersättning av kostnader. Dessutom bör man överväga om det i propositionen är nödvändigt att ålägga kommunen att ordna de tekniska hjälpmedel och den tekniska utrustning som behövs för sändande av kallelsen till sammanträde. Sändandet av kallelsen till sammanträde kan jämföras med faktisk förvaltningsverksamhet på vilken lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet redan tillämpas.

Justitieministeriet anser att det är nödvändigt och motiverat att behandlingen av sekretessbelagda ärenden begränsas till de lokaler som anvisats för detta ändamål i kommunens förvaltningsstadga. Däremot är den bestämmelse enligt vilken allmänheten inte kan följa organens offentliga sammanträden i lokaler som kommunen anvisat om det inte i förvaltningsstadgan bestäms om en sådan möjlighet inte i harmoni med principen om att fullmaktiges sammanträden är offentliga.

Enligt justitieministeriet kan det med tanke på mångfalden av tekniska lösningar vara rekommendabelt att i lagen använda en allmänare term för den tekniska konferensförbindelse som avses i lagen. Justitieministeriet föreslog dessutom vissa preciseringar i motiveringarna till propositionsutkastet.

Undervisningsministeriet anser att propositionen är värd att understödjas och att den ökar medborgarnas möjligheter och vilja att bli ledamöter i kommunala organ. Genom att sätten att följa sammanträdena ökar främjas också medborgarnas möjligheter att påverka i det kommunala beslutsfattandet. Undervisningsministeriet för i sitt utlåtande fram de möjligheter att utnyttja biblioteksnätet som hänför sig till propositionen. I de flesta bibliotek kan man med skäliga arrangemang skapa en möjlighet att delta i sammanträden el-

ler bereda allmänheten tillfälle att följa sammanträden. Alla bibliotek i Finland har Internetförbindelser och med hjälp av dem kan man även följa sammanträdena via nätet om en person t.ex. saknar den förbindelse som krävs hemma. Tillförlitliga fjärranslutningar måste säkerställas i hela landet för att alla kommuner ska ha en verklig möjlighet att om de så önskar ta i bruk videokonferensförbindelser. Dessutom fästs i utlåtandet uppmärksamhet vid behandlingen av sekretessbelagda ärenden som gäller undervisningsväsendet.

Enligt dataombudsmannens byrå är den viktigaste utmaningen när det gäller dataskydd i användningen av videokonferensförbindelser att integrera datasäkerheten i de metoder och förfaranden som används. Enligt utlåtandet har man i utkastet till regeringspropositionen fäst tillräckligt med uppmärksamhet vid detta.

Finlands Kommunförbund ansåg i sitt utlåtande att det är viktigt att man i kommunalförvaltningen kan utnyttja de möjligheter som datatekniken erbjuder. Av lagförslaget och motiveringen till det bör emellertid enligt Kommunförbundet tydligt framgå att huvudregeln fortfarande är ett sammanträde där ordföranden och ledamöterna är fysiskt närvarande och att deltagande i sammanträden via videoförbindelse är ett undantag från detta. Betydelsen av personlig växelverkan är stor i det kommunala beslutsfattandet och i de förhandlingar som föregår sammanträdena med tanke på en fungerande demokrati och intresset hos kommuninvånarna.

Dessutom föreslog Kommunförbundet preciseringar till motiveringen till propositionen när det gäller distansdeltagares skyldighet att meddela om störningar i videokonferensförbindelsen och de särskilda skäl med stöd av vilka kommunen kan tillåta deltagande i sammanträden i andra lokaler än dem som kommunen anvisat. Kommunförbundet anser att dessa särskilda skäl ska uttryckas så explicit som möjligt i propositionen och att man i förteckningen i motiveringen till propositionen också ska ta upp t.ex. barnavård.

Enare kommun ansåg att utkastet till proposition i fråga om utgångspunkter och mål var bra och värt att understödjas. Propositionens svaghet ligger dock i att det krävs att man har en ömsesidig kontakt där deltagarna både kan höra och se varandra och att en telefonförbindelse inte tillräcklig. I Enare kan lagen inte börja tillämpas vid ingången av 2009 inom de områden som har störst behov av den eftersom det inte är tekniskt möjligt att där etablera den videokonferensförbindelse som lagen förutsätter. Enligt Enare kommun ska lagen tillåta för andra än fullmäktiges sammanträden att ordnas som telefonsammanträden när organet så beslutar.

Enligt Pargas stad ger propositionen stor handlingsfrihet åt de kommuner som har behov av att ordna en möjlighet att delta i kommunala organs sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse. Den kommunala demokratin främjas av att kommunen i sin förvaltningsstadga kan besluta att allmänheten kan följa offentliga sammanträden i samma lokaler som organens ledamöter deltar i sammanträdet via videokonferensförbindelse. Propositionen möjliggör flexibla och anpassade lösningar i kommunerna. Propositionen ställer dock stora krav på den datateknik som används och på de enskilda förtroendevaldas datakunskaper.

Enontekis kommun hade inget att anmärka på när det gäller utkastet till proposition men konstaterade att frågan är speciellt viktig för kommuner där avstånden är långa.

Finansministeriets budgetavdelning, miljöministeriet, Nådendal stad, Houtskär kommun och Sodankylä kommun hade inga anmärkningar på utkastet till proposition.

Remissinstansernas preciseringar till lagförslaget och dess motiveringar har i möjligaste mån beaktats vid den fortsatta beredningen av lagförslaget i finansministeriet.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Kommunallagen

15 §. Fullmäktiges arbetsordning. Det föreslås att paragrafen ändras så att då kommunen beslutar att göra det möjligt att delta i fullmäktiges sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse, ska närmare bestämmelser om deltagandet ges i en arbetsordning som godkänns av fullmäktige eller i annan instruktion, såsom förvaltningsstadgan.

Vid utfärdande av bestämmelser bör man beakta de förutsättningar för användning av videokonferensförbindelser som anges i kommunallagen och sträva efter att främja bestämmelsernas syften på det sätt som bäst passar kommunens situation.

I arbetsordningen kan finnas bestämmelser t.ex. om de förfaranden enligt vilka en fullmäktigeledamot anmäler om deltagande i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse eller om kallande av en ersättare att tjänstgöra i en fullmäktigeledamots ställe.

I paragrafen föreslås också föreskrifter om utfärdande av närmare bestämmelser om sändande av en kallelse till fullmäktiges sammanträde elektroniskt.

15 b §. Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket kommunen får erbjuda även fullmäktigegrupperna videokonferensförbindelser. Alla fullmäktigegrupper bör ha lika möjlighet att använda förbindelserna.

50 §. Förvaltningsstadga. Det föreslås att en ny 7 punkt fogas till 1 mom. Enligt den ska i förvaltningsstadgan utfärdas behövliga bestämmelser om deltagande i de kommunala organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse enligt 56 a § och om ordnande av nödvändiga hjälpmedel för deltagande.

En kommun kan inom ramen för lagen besluta bl.a. om vilka av organens sammanträ-

den möjligheten omfattar, i vilka lokaler det är möjligt att delta i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse och om det i kommunen finns särskilda skäl för att tillåta deltagande också i andra lokaler än dem som anvisats av kommunen.

Om kommunen gör det möjligt att delta med hjälp av en videokonferensförbindelse, bör kommunen i sin förvaltningsstadga också bestämma om hur kommunen ska se till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för deltagande finns tillgängliga. I lagen förutsätts inte att utrustningen ska vara skaffad av kommunen om den redan finns tillgänglig och lämpar sig för detta ändamål. I förvaltningsstadgan bör det bestämmas t.ex. om de principer enligt vilka kommunen erbjuder nödvändiga hjälpmedel och förbindelser och svarar för underhållet av dessa eller hur kommunen ersätter kostnaderna för anskaffningen eller användningen av hjälpmedel och förbindelser. Förvaltningsstadgan bör göra det möjligt för organens ledamöter att delta i sammanträdena på lika villkor.

Utöver de ämnen som nämns ovan kan i förvaltningsstadgan utfärdas behövliga bestämmelser om t.ex. kallelsen till organens sammanträden i vilken det är nödvändigt att nämna om man kan delta i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse.

I 54 § 4 mom. föreslås en bestämmelse om möjligheten att sända kallelsen till fullmäktiges sammanträde elektroniskt och i 15 § föreslås bestämmelser om detta i fullmäktiges arbetsordning. Med hänsyn till fullmäktiges ställning som kommunens högsta beslutsfattande organ finns det i kommunallagen mycket detaljerade bestämmelser om fullmäktiges sammanträden. För övriga organs del finns bestämmelserna om motsvarande ärenden i kommunens förvaltningsstadga. När det gäller andra organ kan en kommun vid behov i sin förvaltningsstadga bestämma om sändandet av kallelsen till sammanträden, föredragningslistan samt dess bilagor och extra material elektroniskt. Till denna del be-

hövs ingen ändring av ordalydelsen i gällande 50 §.

54 §. Fullmäktiges sammanträden. Det föreslås att till paragrafens 4 mom. fogas en bestämmelse som möjliggör att kallelsen till fullmäktiges sammanträde kan sändas elektroniskt. Kommunen kan besluta om kallelsen till sammanträde fortfarande ska sändas per post eller t.ex. e-post. En kallelse till sammanträde i vilken anges tidpunkten och platsen för sammanträdet samt vilka ärenden som ska behandlas (föredragningslista) kan sändas elektroniskt om kommunen ser till att nödvändiga tekniska hjälpmedel och förbindelser för detta finns tillgängliga för personerna i fråga. I förvaltningsstadgan kan bestämmas om sändande av föredragningslistan och dess bilagor samt extra material elektroniskt.

56 a §. Deltagande i sammanträde med hjälp av videokonferensförbindelse. Den föreslagna nya paragrafen innehåller en definition av videokonferensförbindelse och allmänna bestämmelser om användningen av en videokonferensförbindelse. Bestämmelser om förutsättningarna för användning av en videokonferensförbindelse finns dessutom i 57 § som gäller sammanträdes offentlighet, i 58 § som gäller beslutförhet och i 60 § som gäller val.

Enligt 1 mom. kan kommunen i sin förvaltningsstadga bestämma att organens ledamöter och de personer som har rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden får delta i de kommunala organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse.

Med videokonferensförbindelse avses en videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i sammanträdet har sådan kontakt att de både kan höra och se varandra. Förbindelsen förutsätts möjliggöra en ömsesidig kontakt där deltagarna både kan höra och se varandra. Det är således inte möjligt att delta i ett sammanträde genom att använda t.ex. en vanlig telefonförbindelse utan någon visuell kontakt. Förbindelsen kan till sin tekniska utformning också vara någon annan lämplig teknisk dataöverföring än en videokonferens. Den förbindelse som används bör till sina tekniska egenskaper motsvara den nivå som

vid varje tidpunkt kan anses vara tillräckligt pålitlig och högklassig med tanke på användningsändamålet. Vid fastställandet av de tekniska egenskaperna kan den JHS-rekommendation som gäller videokonferens-teknik som nämns i den allmänna motiveringen och som används i den offentliga förvaltningen utnyttjas. Avsikten är att rekommendationen färdigställs 2008.

I 2 mom. bestäms om sammanträdetes ordförandes skyldighet att se till att den som deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse kan följa och delta i sammanträdet under hela den tid sammanträdet varar. Ordföranden ska omedelbart avbryta sammanträdet om videokonferensförbindelsen bryts. Sammanträdet bör avbrytas till dess att videokonferensförbindelsen kan återupprättas. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa distansdeltagarnas möjlighet att delta i sammanträdet på motsvarande sätt som sammanträdetes övriga deltagare. Skyldigheten att ingripa gäller uttryckligen sammanträdetes ordförande, eftersom ordföranden är den som för ordet och i övrigt leder sammanträdet. Dessutom har distansdeltagare inte nödvändigtvis själva möjlighet att påpeka att videokonferensförbindelsen brutits. Distansdeltagare är dock skyldiga att under sammanträdet genast anmäla om störningar i videokonferensförbindelsen.

Bestämmelsen förutsätter att ordföranden är särskilt uppmärksam. Om ordföranden ändå inte märker att avbryta sammanträdet omedelbart då videokonferensförbindelsen brutits, ska man då sammanträdet fortsätter efter att förbindelsen återupprättats till behövliga delar repetera det ärende som behandlades då förbindelsen bröts.

Den ledamot i ett organ som deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse kan lämna sammanträdet genom att meddela om det medan en sådan kontakt att deltagarna både kan höra och se varandra fortfarande är etablerad och därefter bryta kontakten. En ledamot kan således inte lämna ett sammanträde genom att meddela om det i efterhand, t.ex. per telefon.

I 3 mom. finns bestämmelser om kriterierna för de lokaler i vilka man får delta i ett organs sammanträde. Kommunen bör i sin förvaltningsstadga fastställa dessa lokaler, som

t.ex. kan vara kommunhus, skolor eller bibliotek.

Kommunen bör sörja för att den tekniska förbindelse som används i de lokaler den anvisat är krypterad på lämpligt sätt och för att kunna säkerställa att utomstående personer inte följer sammanträdet i lokalerna. När det gäller fastställandet av de egenskaper som vid varje tidpunkt krävs av den tekniska förbindelsen och nivån på krypteringen kan den JHS-rekommendation som nämns ovan utnyttjas.

Kommunen kan av särskilda skäl också tillåta deltagande i sammanträden i en annan lokal än den som kommunen anvisat. En ledamot i organet kan då delta i sammanträdet från en plats ledamoten själv valt, t.ex. hemifrån. Som särskilda skäl kan betraktas t.ex. långa avstånd, dåligt väglag, skärgård, en persons rörelsehämning, barnavård, närståendevård eller ett fortlöpande arbete på annan ort, t.ex. på båt. Som särskilda skäl betraktas inte t.ex. en semesterresa eller en tillfällig arbetsresa.

I behandlingen av ärenden som är sekretessbelagda enligt lag får man dock delta i sammanträden via en videokonferensförbindelse endast i en lokal som kommunen anvisat och där den tekniska förbindelsen är skyddad på lämpligt sätt och där det kan säkerställas vilka personer som är närvarande i lokalen. En ledamot i ett organ kan således inte delta i behandlingen av sekretessbelagda ärenden t.ex. hemifrån.

I 4 mom. bestäms om kommunens skyldighet att se till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för videokonferensförbindelser finns tillgängliga. Närmare bestämmelser om ordnande av hjälpmedel och förbindelser utfärdas i förvaltningsstadgan. I lagen förutsätts inte att utrustningen ska vara skaffad av kommunen om den redan finns tillgänglig och lämpar sig för detta ändamål.

Att den tekniska förbindelsen skyddas är särskilt viktigt vid behandling av sekretessbelagda ärenden. Förbindelsen ska vara skyddad på ett sådant sätt att utomstående inte via den kan följa sammanträdet eller de ärenden som behandlas. Vid fastställandet av ett lämpligt skydd kan den JHS-rekommendation som nämns ovan utnyttjas.

Vid slutna sammanträden ska kommunen se till att man kan säkerställa vilka personer som är närvarande. Detta innebär t.ex. att en vaktmästare som finns i de lokaler som kommunen anvisat sörjer för att utomstående inte kan följa sammanträdet. Om en vaktmästare inte kan ordnas t.ex. i en situation där lokalerna i fråga är stängda kan man förvissa sig om att personerna har rätt att närvara t.ex. genom att kräva att de förtroendevalda som deltar i sammanträdet med hjälp av videokonferensförbindelse ger en försäkran om att inga andra än de som har rätt att närvara vid sammanträdet finns i lokalen.

57 §. Sammanträdes offentlighet. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. vars syfte är att säkerställa att offentlighetsprincipen iakttas också vid deltagande i organens offentliga sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse.

Enligt den första meningen i momentet ska allmänheten kunna följa organens offentliga sammanträden också till de delar någon deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse. I praktiken kan detta t.ex. betyda att allmänheten som följer fullmäktiges sammanträde ser distansdeltagarna på en bildskärm i sammanträdeslokalen.

Den andra meningen i momentet gäller situationer där kommunen tillåter organens ledamöter att delta i offentliga sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse i lokaler som anvisats av kommunen. Kommunen kan i sin förvaltningsstadga bestämma att allmänheten ska ha motsvarande möjlighet att följa organets sammanträde på den egna orten. I praktiken kan detta ordnas t.ex. så att allmänheten har tillträde till de lokaler som anvisats av kommunen och där ledamöter i organet deltar i sammanträdet. Om dessa lokaler också lämpar sig för allmänheten, bör kommunen i princip tillåta att allmänheten följer sammanträdet i dessa lokaler. Allmänhetens möjlighet att följa organens offentliga sammanträden kan också förverkligas på annat sätt med hjälp av t.ex. Internet.

Om ledamoten i ett organ av särskilda skäl har fått rätt delta i organens sammanträden i en annan lokal än den som kommunen anvisat, t.ex. hemifrån, har allmänheten ändå inte tillträde till denna lokal. Dessa lokaler kan omfattas av hemfriden. Dessutom kommer

sig det särskilda skäl som ledamoten av organet har inte nödvändigtvis av långa sammanträdesresor, utan t.ex. av en personlig egenskap hos ledamoten.

58 §. Beslutförhet. Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om sammanträdet beslutförhet i de situationer där man kan delta i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse.

Enligt den första meningen i 3 mom. ska vid bedömningen av sammanträdet beslutförhet som närvarande betraktas även sådana ledamöter i ett organ som deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse.

Enligt den andra meningen i 3 mom. krävs det att sammanträdet ordförande och sekreterare är personligen närvarande på den sammanträdesplats som anges i kallelsen till sammanträde för att sammanträdet ska vara beslutfört.

60 §. Val. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. som gäller förrättande av val med slutna sedlar. Enligt kommunallagen ska proportionella val, och då så yrkas, även majoritetsval förrättas med slutna sedlar. Det är inte möjligt att förrätta val med traditionella röstsedlar av papper om man deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse.

Endast om valhemligheten är tryggad får val, enligt det föreslagna momentet, förrättas med slutna sedlar när ledamoten i ett organ deltar i sammanträdet via en videokonferensförbindelse. Tryggande av valhemligheten kräver att alla avgivna röster i ett val och alla som röstat tillförlitligt kan skiljas från varandra. Detta kräver ett elektroniskt röstningssystem med hjälp av vilket man åtminstone bör kunna 1) pålitligt identifiera ledamoten i ett organ, 2) förmedla rösterna till röstningsstället med en krypterad adb-förbindelse och 3) räkna rösterna anonymt.

I dagens läge saknar kommunerna sådana elektroniska röstningssystem som möjliggör distansröstning. Om på sammanträdet föreslås att val förrättas med slutna sedlar och en ledamot i ett organ deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse, bör ärendet bordläggas till följande sammanträde.

86 §. Tillämpning av stadgandena om kommuner i en samkommun. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att till det fogas en hänvisning till 57 § 4 mom. Enligt det nya 57 § 4 mom. ska allmänheten kunna följa fullmäktiges offentliga sammanträden också till de delar någon deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse. Med stöd av bestämmelsen kan en samkommun besluta att allmänheten ska kunna följa samkommunfullmäktiges eller samkommunsstämman sammanträde om en ledamot deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse.

I propositionen föreslås det inga ändringar i 86 § 1 mom. där det bestäms om tillämpningen i en samkommun av andra paragrafer i kommunallagen. Till dessa delar omfattar de gällande hänvisningarna redan de föreslagna bestämmelserna och således finns det heller inget behov av reglering. En samkommun får således i sin förvaltningsstadga bestämma om möjligheten att delta i organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse.

1.2 Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av kommunallagen

Ikraftträdandebestämmelse. Genom lagen av den 27 april 2007 om ändring av kommunallagen (519/2007) fogades till kommunallagen bestämmelser om kommunkoncerner och kommunala affärsverk. Den svenska ordalydelse som i lagen används om koncern tillsyn föreslås bli korrigerad så att den i lagen använda ordalydelsen koncern tillsyn ersätts med ordalydelsen koncernens interna kontroll. Korrigeringen gäller 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen. På motsvarande sätt föreslås i det förslag till lag om ändring av kommunallagen att den svenska ordalydelsen korrigeras i 25 a § 2 mom., 73 § 1 mom. och 87 d § 1 mom. i kommunallagen som ändrats genom nämnda lag genom att byta ut begreppet koncern tillsyn.

2 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 januari 2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen om ändring av kommunallagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lagens ikraftträdande har tidsanpassats så att förfarandet med deltagande i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbin-

delse kan tas i bruk fr.o.m. början av följande kommunalvalsperiod.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/1995) 15 §, i 25 a § 2 mom. den svenska språkdirakten, 50 § 1 mom., 54 § 4 mom., i 73 § 1 mom. den svenska språkdirakten, 86 § 2 mom. och i 87 d § 1 mom. den svenska språkdirakten,

av dem 25 a § 2 mom., 73 § 1 mom. och 87 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 519/2007, samt *fogas* till 15 b §, sådan den lyder i lag 578/2006, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 56 a §, till 57 §, sådan den lyder i lag 622/1999, ett nytt 4 mom., till 58 § ett nytt 3 mom. och till 60 § ett nytt 5 mom. som följer:

15 §

Fullmäktiges arbetsordning

I en arbetsordning som godkänns av fullmäktige eller i annan instruktion ska ingå bestämmelser om fullmäktiges verksamhet, om kallande av en ersättare att tjänstgöra i en fullmäktigeledamots ställe, om behandlingen av fullmäktigeledamöternas motioner, om fullmäktigegrupper som fullmäktige har bildat för arbetet i fullmäktige, om deltagande i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse enligt 56 a § och om elektronisk kallelse till sammanträde.

15 b §

Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet

Kommunen kan besluta att också fullmäktigegrupperna får använda sådan videokonferensförbindelse som avses i 56 a §.

25 a §

Koncernledning

Koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och för ordnandet av koncernens interna kontroll.

50 §

Förvaltningsstadga

Fullmäktige godkänner en förvaltningsstadga som innehåller behövliga bestämmelser om åtminstone

- 1) organens sammanträden,
- 2) inkallande av ersättare,
- 3) uppgifterna för organens ordförande,
- 4) tillfällig sammanträdesordförande,
- 5) kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens rätt att närvara och yttra sig vid andra organs sammanträden,
- 6) andras än ledamöternas rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden,

7) deltagande i organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse enligt 56 a § och på vilket sätt kommunen ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga,

8) föredragning,

9) förande, justering och framläggande av protokoll,

10) undertecknande av handlingar,

11) lösen för handlingar samt avgifter som tas ut för utlämnande av uppgifter på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), med beaktande av bestämmelserna i 34 § i nämnda lag,

12) information,

13) förfarande när ett ärende tas upp till behandling i ett högre organ,

14) kommunens ekonomi, samt

15) granskning av förvaltningen och ekonomin.

54 §

Fullmäktiges sammanträden

Kallelsen till sammanträde ska sändas minst fyra dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska sammanträdet kungöras så som bestäms i 64 §. Kallelsen till sammanträde kan sändas elektroniskt, om kommunen ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga.

56 a §

Deltagande i sammanträde med hjälp av videokonferensförbindelse

Kommunen kan i sin förvaltningsstadga bestämma att organens ledamöter och personer som har rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden får delta i sammanträden via videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring (*videokonferensförbindelse*). Videokonferensförbindelsen ska ordnas så att de som deltar i sammanträdet kan höra och se varandra.

Sammanträdets ordförande ska se till att den som deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärenden under hela sammanträdet. Om videokonferensförbindelsen bryts ska ordföranden omedelbart avbryta sammanträdet.

I förvaltningsstadgan ska bestämmas vilka lokaler man får använda för att delta i organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse. I förvaltningsstadgan kan det bestämmas att man av särskilda skäl får delta i sammanträdena på något annat ställe än i den lokal som kommunen anvisar. I behandlingen av ärenden som enligt lag är sekretessbelagda får man dock delta endast om man använder de lokaler som kommunen anvisar.

Kommunen ska se till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för videokonferensförbindelser är tillgängliga. Kommunen ska se till att en videokonferensförbindelse som används vid ett slutet sammanträde krypteras på lämpligt sätt samt för att man ska kunna försäkra sig om vilka personer som är närvarande i de lokaler som kommunen anvisar.

57 §

Sammanträdes offentlighet

Allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden på sammanträdesplatsen också till de delar någon deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse. Om en ledamot i ett organ deltar i ett offentligt sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse i lokaler som kommunen anvisar, kan kommunen i sin förvaltningsstadga bestämma att allmänheten ska också ha motsvarande möjlighet att följa sammanträdet.

58 §

Beslutförhet

Som närvarande enligt 1 och 2 mom. betraktas även sådana ledamöter i ett organ som

deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse. Sammanträdet ordförande och sekreterare ska dock vara närvarande på sammanträdesplatsen.

60 §

Val

När en ledamot i ett organ deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad. För tryggande av valhemligheten krävs att

1) ledamoten i ett organ kan identifieras på ett tillförlitligt sätt,

2) lagda röster sänds till den egentliga sammanträdesplatsen med hjälp av en krypterad elektronisk förbindelse, samt

3) rösterna räknas så att den som lagt sin röst och röstens innehåll inte ska kunna kopplas ihop.

73 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna ska senast före utgången av maj med iakttagande av god revisionssed granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna skall granska om

1) kommunens förvaltning har skötts enligt lag och fullmäktiges beslut,

2) kommunens bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet är upprättade enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut samt om de ger riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, ekonomin, den ekonomiska utvecklingen och

de ekonomiska ansvaren under räkenskapsperioden,

3) uppgifterna om grunderna för och användningen av statsandelarna är riktiga, samt om

4) kommunens och koncernens interna kontroll har ordnats på behörigt sätt.

86 §

Tillämpning av stadgandena om kommuner i en samkommun

Angående en samkommunsstämmas offentlighet gäller vad 57 § 1 och 4 mom. stadgar om ett fullmäktigesammanträdes offentlighet. Om jäv för en representant vid samkommunsstämman gäller vad 52 § 1 mom. stadgar om jäv för en fullmäktigeledamot.

87 d §

Direktör

Ett kommunalt affärsverk skall ha en direktör som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen. Direktören lyder under direktionen och leder och utvecklar affärsverkets verksamhet, sörjer för affärsverkets förvaltning samt för ordnandet av ekonomin och den interna kontrollen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 april 2007 om ändring av kommunallagen (519/2007) den svenska språkdräkten i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

—————
Lagens 68 a och 69 § tillämpas första gången 2009 när bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2008 upprättas. Vid upprättandet av 2006 och 2007 års koncernbalansräkning och noterna till den tillämpas 68 § 4 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Bestämmelserna i 69 § 1 mom. om redogörande för hur de mål som fullmäktige satt för kommunkoncernen har nåtts, i 71 §

2 mom. samt i 73 § 1 mom. 4 punkten om granskning av att koncernens interna kontroll har ordnats på behörigt sätt tillämpas första gången vid granskningen av kommunens bokslut och den därtill hörande koncernbalansräkningen och dess noter för 2007.
—————

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

—————
Helsingfors den 3 oktober 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Förvaltnings- och kommunminister *Mari Kiviniemi*

1.

Lag**om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/1995) 15 §, i 25 a § 2 mom. den svenska språkdräkten, 50 § 1 mom., 54 § 4 mom., i 73 § 1 mom. den svenska språkdräkten, 86 § 2 mom. och i 87 d § 1 mom. den svenska språkdräkten,
 av dem 25 a § 2 mom., 73 § 1 mom. och 87 d § 1 mom. sådana de lyder i lag 519/2007, samt *fogas* till 15 b §, sådan den lyder i lag 578/2006, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 56 a §, till 57 §, sådan den lyder i lag 622/1999, ett nytt 4 mom., till 58 § ett nytt 3 mom. och till 60 § ett nytt 5 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

15 §

15 §

*Fullmäktiges arbetsordning**Fullmäktiges arbetsordning*

I en arbetsordning som godkänns av fullmäktige eller i annan instruktion skall ingå bestämmelser om fullmäktiges verksamhet, om kallande av en ersättare att tjänstgöra i en fullmäktigeledamots ställe, om behandlingen av fullmäktigeledamöternas motioner och om fullmäktigegrupper som fullmäktige har bildat för arbetet i fullmäktige.

I en arbetsordning som godkänns av fullmäktige eller i annan instruktion ska ingå bestämmelser om fullmäktiges verksamhet, om kallande av en ersättare att tjänstgöra i en fullmäktigeledamots ställe, om behandlingen av fullmäktigeledamöternas motioner, om fullmäktigegrupper som fullmäktige har bildat för arbetet i fullmäktige, *om deltagande i sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse enligt 56 a § och om elektronisk kallelse till sammanträde.*

15 b §

15 b §

*Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet**Fullmäktigegrupper och stöd för deras verksamhet*

Kommunen kan besluta att också fullmäktigegrupperna får använda sådan videokonferensförbindelse som avses i 56 a §.

25 a §

Koncernledning

Koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och ordnandet av koncern tillsynen.

50 §

Förvaltningsstadga

Fullmäktige godkänner en förvaltningsstadga som innehåller behövliga bestämmelser om åtminstone

- 1) organens sammanträden,
- 2) inkallande av ersättare,
- 3) uppgifterna för organens ordförande,
- 4) tillfällig sammanträdesordförande,
- 5) kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens rätt att närvara och yttra sig vid andra organs sammanträden,
- 6) andras än ledamöternas rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden,

- 7) föredragning,
 - 8) förande, justering och framläggande av protokoll,
 - 9) undertecknande av handlingar,
 - 10) lösen för handlingar samt avgifter som tas ut för utlämnande av uppgifter på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), med beaktande av bestämmelserna i 34 § i nämnda lag,
 - 11) information,
 - 12) förfarande när ett ärende tas upp till behandling i ett högre organ,
 - 13) kommunens ekonomi, samt
 - 14) granskning av förvaltningen och ekonomin.
-

25 a §

Koncernledning

Koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och *för* ordnandet av *koncernens interna kontroll*.

50 §

Förvaltningsstadga

Fullmäktige godkänner en förvaltningsstadga som innehåller behövliga bestämmelser om åtminstone

- 1) organens sammanträden,
 - 2) inkallande av ersättare,
 - 3) uppgifterna för organens ordförande,
 - 4) tillfällig sammanträdesordförande,
 - 5) kommunstyrelsens företrädares och kommundirektörens rätt att närvara och yttra sig vid andra organs sammanträden,
 - 6) andras än ledamöternas rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden,
 - 7) *deltagande i organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse enligt 56 a § och på vilket sätt kommunen ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga,*
 - 8) föredragning,
 - 9) förande, justering och framläggande av protokoll,
 - 10) undertecknande av handlingar,
 - 11) lösen för handlingar samt avgifter som tas ut för utlämnande av uppgifter på det sätt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), med beaktande av bestämmelserna i 34 § i nämnda lag,
 - 12) information,
 - 13) förfarande när ett ärende tas upp till behandling i ett högre organ,
 - 14) kommunens ekonomi, samt
 - 15) granskning av förvaltningen och ekonomin.
-

54 §

Fullmäktiges sammanträden

Kallelsen till sammanträde skall sändas minst fyra dagar före sammanträdet. Inom samma tid skall sammanträdet kungöras så som stadgas i 64 §.

54 §

Fullmäktiges sammanträden

Kallelsen till sammanträde ska sändas minst fyra dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska sammanträdet kungöras så som bestäms i 64 §. *Kallelsen till sammanträde kan sändas elektroniskt, om kommunen ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga.*

56 a §

Deltagande i sammanträde med hjälp av videokonferensförbindelse

Kommunen kan i sin förvaltningsstadga bestämma att organens ledamöter och personer som har rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden får delta i sammanträden via videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring (videokonferensförbindelse). Videokonferensförbindelsen ska ordnas så att de som deltar i sammanträdet kan höra och se varandra.

Sammanträdetets ordförande ska se till att den som deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärenden under hela sammanträdet. Om videokonferensförbindelsen bryts ska ordföranden omedelbart avbryta sammanträdet.

I förvaltningsstadgan ska bestämmas vilka lokaler man får använda för att delta i organens sammanträden med hjälp av en videokonferensförbindelse. I förvaltningsstadgan kan det bestämmas att man av särskilda skäl får delta i sammanträdena på något annat ställe än i den lokal som kommunen anvisar. I behandlingen av ärenden som enligt lag är sekretessbelagda får man dock delta endast om man använder de lokaler som kommunen anvisar.

Kommunen ska se till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för videokonferensförbindelser är tillgängliga. Kommunen ska se till att en video-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

konferensförbindelse som används vid ett slutet sammanträde krypteras på lämpligt sätt samt för att man ska kunna försäkra sig om vilka personer som är närvarande i de lokaler som kommunen anvisar.

57 §

57 §

Sammanträdes offentlighet

Sammanträdes offentlighet

Allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden på sammanträdesplatsen också till de delar någon deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse. Om en ledamot i ett organ deltar i ett offentligt sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse i lokaler som kommunen anvisar, kan kommunen i sin förvaltningsstadga bestämma att allmänheten ska också ha motsvarande möjlighet att följa sammanträdet.

58 §

58 §

Beslutförhet

Beslutförhet

Som närvarande enligt 1 och 2 mom. betraktas även sådana ledamöter i ett organ som deltar i sammanträdet med hjälp av en videokonferensförbindelse. Sammanträdet ordförande och sekreterare ska dock vara närvarande på sammanträdesplatsen.

60 §

60 §

Val

Val

När en ledamot i ett organ deltar i ett sammanträde med hjälp av en videokonferensförbindelse får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad.

För tryggande av valhemligheten krävs att
1) ledamoten i ett organ kan identifieras på ett tillförlitligt sätt,

2) lagda röster sänds till den egentliga sammanträdesplatsen med hjälp av en krypterad elektronisk förbindelse, samt

3) rösterna räknas så att den som lagt sin röst och röstens innehåll inte ska kunna kopplas ihop.

73 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna skall senast före utgången av maj med iakttagande av god revisionssed granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna skall granska om

1) kommunens förvaltning har skötts enligt lag och fullmäktiges beslut,

2) kommunens bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet är upprättade enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut samt om de ger riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, ekonomin, den ekonomiska utvecklingen och de ekonomiska ansvaren under räkenskapsperioden,

3) uppgifterna om grunderna för och användningen av statsandelarna är riktiga, samt om

4) kommunens interna tillsyn och koncern-tillsynen har ordnats på behörigt sätt.

73 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna ska senast före utgången av maj med iakttagande av god revisionssed granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna skall granska om

1) kommunens förvaltning har skötts enligt lag och fullmäktiges beslut,

2) kommunens bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet är upprättade enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut samt om de ger riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, ekonomin, den ekonomiska utvecklingen och de ekonomiska ansvaren under räkenskapsperioden,

3) uppgifterna om grunderna för och användningen av statsandelarna är riktiga, samt om

4) kommunens *och koncernens interna kontroll* har ordnats på behörigt sätt.

86 §

Tillämpning av stadgandena om kommuner i en samkommun

Angående en samkommunsstämmas offentlighet gäller vad 57 § 1 mom. stadgar om ett fullmäktigesammanträdes offentlighet. Om jäv för en representant vid samkommunsstämman gäller vad 52 § 1 mom. stadgar om jäv för en fullmäktigeledamot.

86 §

Tillämpning av stadgandena om kommuner i en samkommun

Angående en samkommunsstämmas offentlighet gäller vad 57 § 1 *och 4* mom. stadgar om ett fullmäktigesammanträdes offentlighet. Om jäv för en representant vid samkommunsstämman gäller vad 52 § 1 mom. stadgar om jäv för en fullmäktigeledamot.

87 d §

Direktör

Ett kommunalt affärsverk skall ha en direktör som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen. Direktören lyder

87 d §

Direktör

Ett kommunalt affärsverk skall ha en direktör som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen. Direktören lyder

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

under direktionen och leder och utvecklar affärsverkets verksamhet, sörjer för affärsverkets förvaltning samt ordnandet av ekonomin och den interna tillsynen.

under direktionen och leder och utvecklar affärsverkets verksamhet, sörjer för affärsverkets förvaltning samt *för* ordnandet av ekonomin och den interna *kontrollen*.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

2.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 27 april 2007 om ändring av kommunallagen (519/2007) den svenska språkdräkten i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

Lagens 68 a och 69 § tillämpas första gången 2009 när bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2008 upprättas. Vid upprättandet av 2006 och 2007 års koncernbalansräkning och noterna till den tillämpas 68 § 4 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Bestämmelserna i 69 § 1 mom. om redogörande för hur de mål som fullmäktige satt för kommunkoncernen har nåtts, i 71 § 2 mom. samt i 73 § 1 mom. 4 punkten om granskning av att koncern tillsynen har ordnats på behörigt sätt tillämpas första gången vid granskningen av kommunens bokslut och den därtill hörande koncernbalansräkningen och dess noter för 2007.

Föreslagen lydelse

Lagens 68 a och 69 § tillämpas första gången 2009 när bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2008 upprättas. Vid upprättandet av 2006 och 2007 års koncernbalansräkning och noterna till den tillämpas 68 § 4 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Bestämmelserna i 69 § 1 mom. om redogörande för hur de mål som fullmäktige satt för kommunkoncernen har nåtts, i 71 § 2 mom. samt i 73 § 1 mom. 4 punkten om granskning av att *koncernens interna kontroll* har ordnats på behörigt sätt tillämpas första gången vid granskningen av kommunens bokslut och den därtill hörande koncernbalansräkningen och dess noter för 2007.

Denna lag träder i kraft den 20 .
